

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS № 7

**МАТЭРЫЯЛЫ
ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ**

№ 7

Мінск

2003

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS № 7

**МАТЭРЫЯЛЫ
ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ**

№ 7

Мінск

2003

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ

МАТЭРЫЯЛЫ
ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ

№ 7

Мінск
ІІАЦ імя Ф. Скарыны
2003

УДК 947. 6 902.904 (476) (082)

Серыя заснавана ў 1957 годзе.

Укладальнікі:

А.М. Мядзведзеў, І.М. Язэпенка

Навуковы рэдактар

канд. гіст. навук А.М. Мядзведзеў

Рэцензенты

І.У. Ганецкая, канд. гіст. навук

Н.М. Дубіцкая, канд. гіст. навук

Матэрыялы па археалогіі Беларусі: Навук. збор. / Рэд. : А.М. Мядзведзеў.
-- Мінск.: «ННАЦ імя Ф. Скарыны», 2003 -- № 7. -- 168 с., ілл. -- Бібліяграф. у
канцы артыкул.

Інстытут гісторыі Нацыянальнай Акадэміі навук Беларусі працягвае выданне
«Матэрыялы па археалогіі Беларусі» (№ 1, 1957, № 2, 1999, № 3, 2001, № 4,
2002, № 5, 2002; № 6, 2003).

Дадзенае выданне гэтай серыі прысвечана юбілею - 75-годдзю з дня
нараджэння і 40-годдзю навуковай дзейнасці - Яраслава Генрыхавіча Звяруга,
даследчыка археалогіі Заходняй Беларусі. Зборнік уводзіць у навуковы зварот
дадзеныя археалагічных і гістарычных даследаванняў. Прадстаўлены
матэрыялы па археалогіі і гісторыі (ад жалезнага веку да XX стагоддзя)
Беларускага Панямоння і сумежных тэрыторый.

Кніга прызначаная для ўсіх тых, хто цікавіцца археалогіяй і старажытнай
гісторыяй Беларусі.

УДК 947. 6 902.904 (476) (082)

На вокладцы змешчана выява іконкі св. Дзмітрыя (бронза са слядамі пазалоты),
знойдзеная пры раскопках у Ваўкавыску.

ISBN 985-6419-20-4

© А.М. Мядзведзеў, І.М. Язэпенка, 2003.

ЗМЕСТ

АРХЕАЛОГІЯ — ЯГО ЛЁС І ПРЫЗВАННЕ (ДА 75-ГОДДЗЯ 3 ДНЯ НАРАДЖЭННЯ І 40-ГОДДЗЯ НАВУКОВАЙ ДЗЕЙНАСЦІ Я. Г. ЗВЕРУГІ).	7
СПИСОК ПУБЛІКАЦЫЙ Я. Г. ЗВЕРУГО Составила А. В. Ильютик	9
АРТЫКУЛЫ	
Лысенка П. Ф. (<i>Мінск</i>) ГАРАДЗІШЧА СТАРАЖЫТНАГА ТУРАВА І ПРАБЛЕМЫ ЗАХАВАННЯ І МУЗЕЕФІКАЦЫІ	14
Дерновіч С. Д. (<i>Мінск</i>) СЕВЕРОЕВРОПЕЙСКІЕ ДРЕВНОСТИ ЭПОХИ ВИКИНГОВ В МАТЕРИАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЕ БЕЛОРУССКОГО ПОНЕМАНЯ	17
Зяцц Ю. А. (<i>Мінск</i>) К ВОПРОСУ О ВРЕМЕНИ ЗАРОЖДЕНИЯ И ПЕРВОНАЧАЛЬНОЙ ТОПОГРАФИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЕ Г. ГРОДНО (ЛЕТОПИСНОГО ГОРОДНА)	20
Кушнярэвіч А. (<i>Мінск</i>) РАМАНСКІЯ ЎПЛЫВЫ Ў МАСТАЦТВЕ БЕЛАРУСІ.	23
Пивоварчык С. А. (<i>Гродно</i>) ВОЕННАЯ АРХЕОЛОГИЯ В БЕЛАРУСИ: КОМПЛЕКСНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ПАМЯТНИКОВ ДОЛГОВРЕМЕННОЙ ФОРТИФИКАЦИИ	27
МАТЭРЫЯЛЫ	
Мядзведзеў А. М. (<i>Мінск</i>) РАСКОПКІ ГАРАДЗІШЧА КАЛЯ В. КРАСНАЕ	32
Чарняўскі Міхал М. (<i>Мінск</i>) СКЕМА 2 – АД СТАЯНКІ НЕАЛІТУ ДА РЫБАЦКАГА ПАСЕЛІШЧА СЯРЭДНЯВЕЧЧА.	44
Гусаков М. Г. (<i>Москва</i>) О ГРУЗИКАХ “ДЬКОВА ТИПА”. (К ВОПРОСУ О СИСТЕМАТИЗАЦИИ И НАЗНАЧЕНИИ)	49
Дубицкая Н. Н. (<i>Мінск</i>) ГОРОДИЩЕ РАННЕГО ЖЕЛЕЗНОГО ВЕКА У Д. ОТРУБЫ	60
Karczewska Malgorzata, Karczewski Maciej (<i>Bialostok, Polska</i>) MIKROREGION OSADNICZY KULTURY BOGACZEWSKIEJ W KRAINIE WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH. POLSKA PÓLNOČNO – WSCHODNIA.	75
Зверуго Я. Г., Медведев А. М. (<i>Мінск</i>) СЕЛИЩЕ МИКОЛЬЦЫ (ИССЛЕДОВАНИЯ 1983 Г.)	85
Блашко О. А. (<i>Мінск</i>) ОСТЕОЛОГИЧЕСКИЙ МАТЕРИАЛ СЕЛИЩА НИКОЛЬЦЫ (ПО ДАННЫМ РАСКОПОК 1983 Г.)	111
Вайцяховіч А. В. (<i>Мінск</i>) ДАСЛЕДАВАННІ КУРГАННЫХ МОГЛЬНІКАЎ У ДОКШЫЦКІМ РАЁНЕ ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ.	114
Ляусік Н., Семянчук Г., Юркавец Ю. (<i>Гродна</i>) МАТЭРЫЯЛЫ 3 ДАСЛЕДАВАННЯЎ ІНДУРСКАГА ГАРАДЗІШЧА 1955-1956 ГГ.	123
Здановіч Н. І. (<i>Мінск</i>) КЕРАМІКА БЫХАВА: РЭГІЯНАЛЬНЫЯ ТРАДЫЦЫІ І СПЕЦЫФІКА	138
Клімаў М. В. (<i>Мінск</i>) МАТЭРЫЯЛЫ ДА РЭКАНСТРУКЦЫІ ПЕЧАЎ 3 ПОСУДАПАДОБНАЙ КАФЛЯЙ.	148

ЗАМЕТКІ

Дружинина О. А. (<i>Калининград</i>) К ВОПРОСУ О ВОЗНИКНОВЕНИИ ЗЕМЛЕДЕЛИЯ НА ТЕРРИТОРИИ КАЛИНИНГРАДСКОЙ ОБЛАСТИ	155
Санников П. В. (<i>Москва</i>) ТИПОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ИДЕНТИЧНОСТИ ПРОВИНЦИАЛЬНО – РИМСКИХ ФИБУЛ	158
Макушников О. А. (<i>Гомель</i>) ДРЕВНЕРУССКИЙ КНЯЖЕСКИЙ ПЕРСТЕНЬ С ТЕРРИТОРИИ БЕЛОРУССКО- РОССИЙСКОГО ПОГРАНИЧЬЯ	161
Віцязь С. П. (<i>Мінск</i>) ЯЦВЯГІ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ: ПЫТАННІ БІБЛІЯГРАФІІ.	166

СКАРАЧЭННІ

АО – Археологические открытия. М.
 Архіў ІГ НАН Беларусі -- Архіў Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Мн.
 ВИ — Вопросы истории. М.
 ВИЖ — Военно-исторический журнал
 ГАООГО – Государственный архив общественных организаций Гродненской области.
 ГАЗ — Гістарычна-археалагічны зборнік. Мн.
 ИРАО — Известия императорского Русского археологического общества. СПб.
 КСИА – Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях института археологии Академии наук СССР.
 М.
 МАБ — Матэрыялы па археалогіі Беларусі. Мн.
 МИА -- Матералы и исследования по археологии СССР.
 РГВА -- Российский государственный военный архив
 СА – Советская археология. М.
 САИ -- Свод археологических источников. М., Л.

Навуковае выданне

Матэрыялы па археалогіі Беларусі

№ 7

Кампутарнае макетаванне: А. М. Мядзведзеў

Карэктар Н.К. Мазоўка

Тэхічны рэдактар С. П. Віцязь

Артыкулы на беларускай, рускай і польскай мовах

Научное издание

Материалы по археологии Беларуси

№ 7

Компьютерное макетирование А. М. Медведев

Корректор Н.К. Мазовко

Технический редактор С.П. Витязь

Стат'ы на беларусскай, русскай і польскай мовах

Артыкулы зборніка друкуюцца ў аўтарскай рэдакцыі

Здадзены ў набор 18.08.2003 г. Падпісаны да друку 01.09.2003 г.

Формат 60x84 1/8. Папера для ксераксаў. Гарнітура Times.

Друк рызаграфічны. Ум. друк.арк. 19,4. Ул.-выд. арк. 16,5.

Тыраж 200 экз. Заказ № 9.

Якасць друку адпавядае якасці арыгінал-макета дадзенага замоўцам

ННАЦ імя Ф. Скарыны

Ліцэнцыя ЛВ № 526 ад 21.01.2002 г.

г. Мінск, вул. Рэвалюцыйная, 15

Надрукавана ЦКК ГНІМ Інстытута гісторыі НАНБ

Ліцэнцыя ЛП № 515 ад 04.12.2002 г.

г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1